2025-37-RE

Causa 2025-37-RE

(Giorza c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 238-2025. Recurs d'empara

Sentència del 14 de juliol del 2025

BOPA núm. 90, del 23 de juliol del 2025

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 25 d'abril del 2025, per la representació processal del Sr. Guillaume Henri Laurent Giorza, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute de l'11 de març del 2025, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia, i, contra l'aute del 4 d'abril del 2025, dictat pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a la defensa i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del dret a la llibertat, reconegut a l'article 9 del mateix text, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li tant l'aute de la Batllia, i totes les actuacions posteriors relatives a la situació personal del recurrent, com el del Tribunal de Corts;

Vista la Constitució, especialment els articles 9, 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 19 de maig del 2025 que va admetre a tràmit aquesta causa sense efectes suspensius;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, 6 de juny del 2025, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 14 de novembre del 2024, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va dictar un aute, en què deixava sense efecte la detenció practicada sobre la persona del Sr. Guillaume Henri Laurent Giorza; el declarava processat per uns presumptes delictes majors de blanqueig de diners, de creació de document públic inautèntic i d'ús i comercialització de document públic inautèntic, i, decretava la seva presó provisional; ratificava l'embargament cautelar i general dels béns, drets, fons i accions del processat i de les societats C. T. EXIM, SL, Estature, SL i Sodis, SLU, acordat mitjançant els autes dels 12 i 13 de novembre del 2024; i, entre d'altres, decretava el segrest de la totalitat dels seus dispositius, per tal que fossin analitzats pel Servei de Policia i declarava la responsabilitat civil del processat i de les societats esmentades per raó d'aquesta causa.

1.2. La representació processal del recurrent va presentar un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 28 de novembre del 2024, el Tribunal de Corts va dictar un aute mitjançant el qual

desestimava aquest recurs i confirmava la mesura cautelar de presó provisional.

1.3. El 16 de desembre del 2024, la representació processal del Sr. Guillaume Henri Laurent Giorza va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 14 de novembre del 2024, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia, i, contra l'aute del 28 de novembre del mateix any, dictat pel Tribunal de Corts, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a un procés degut i a ser informat de l'acusació, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del dret a la llibertat, establert a l'article 9 de la mateixa norma (causa 2024-84-RE).

1.4. El 17 de febrer del 2025, el Tribunal Constitucional va dictar una sentència que desestimava aquest recurs d'empara i declarava que no s'havia produït la vulneració dels drets al·legats pel recurrent.

1.5. L'11 de març del 2025, la batlle instructora va dictar un aute en què acordava prorrogar el termini de presó provisional del recurrent per un període de 4 mesos suplementaris a comptar de la finalització del primer període el 13 de març del 2025.

1.6. La representació processal del recurrent va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta decisió, i, el 4 d'abril del 2025, el Tribunal de Corts va dictar un aute que desestimava aquest recurs i confirmava íntegrament la decisió de la batlle instructora.

1.7. El 25 d'abril del 2025, la representació processal del Sr. Guillaume Henri Laurent Giorza va interposar un recurs d'empara contra aquestes dues darreres resolucions que s'acaben de ressenyar, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, en els seus vessants dels drets a la defensa i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del dret a la llibertat, reconegut a l'article 9 del mateix text.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent al·lega la vulneració dels seus drets a la defensa i a obtenir una decisió fonamentada en Dret; assenyala que s'ha prorrogat la seva presó provisional sobre dos pilars: el risc de fugida i l'entorpiment que la seva llibertat podria significar per a la instrucció.

- Quant al risc de fugida, indica que el primer argument és que no han canviat les seves circumstàncies personals, però considera que aquest no s'ajusta al deure de motivació, perquè és difícil que estan empresonat les circumstàncies canviïn i perquè els tribunals ordinaris empren la mateixa argumentació que va justificar la presó provisional inicial.

- Entén que si la presó provisional i la seva pròrroga es fonamenten en l'eventual comissió de creació de documents inautèntics i al seu ús i comercialització, aquests s'haurien d'indicar quins són i així poder tenir un mínim coneixement del delicte imputat. Afegeix que respecte del delicte de blanqueig de capitals no existeix ni un sol indici respecte de cap operació de blanqueig.

- Pel que fa al seu arrelament al Principat l'aute de la batlle considera que, malgrat residir des de fa 20 anys a Andorra, no té cap arrelament, ja que la seva mare i la seva germana viuen a França. No obstant això, el Tribunal de Corts no es pronuncia sobre aquest extrem. Sosté que la batlle fa una selecció parcial de la seva declaració, ja que omet que va precisar que els comptes a Espanya i a França els havia tancat, alhora que el fet de disposar de codis iban francesos no significa que el seu centre d'interessos estigui fora del Principat, ja que el 90% dels seus clients són francesos.

La nacionalitat francesa com a argument a favor del risc de fugida no se sosté perquè, a més de no tenir patrimoni a França, hi té oberta una causa judicial en contra seva. Així mateix considera que la seva vida sentimental tampoc és un argument sustentable.

- Respecte del perill que la seva llibertat pugui suposar en el desenvolupament de la instrucció, el Tribunal de Corts canvia el seu criteri i manté que la instrucció pot ser entorpida des del Centre Penitenciari. Ara bé, segons el seu parer, és difícil poder qualificar l'argument emprat. El recurrent manifesta que el fet d'obrir noves línies d'investigació, que la necessitat de l'estudi de la documentació del sumari i que la manca d'anàlisi dels dispositius segrestats són circumstàncies que no li poden ser imputables, atès que el temps que necessiti la Batllia per efectuar aquestes tasques no pot justificar el seu manteniment en presó provisional.

- Al·lega que el dret a la llibertat exigeix que la seva limitació presenti una justificació suficient segons les circumstàncies del cas i les motivacions exposades pels tribunals ordinaris no poden justificar aquesta limitació.

- En darrer terme, va sol·licitar expressament en el recurs d'apel·lació que, subsidiàriament, s'establís un control monitoritzat i retreu al Tribunal de Corts que no justifiqui de cap forma la desestimació d'aquesta petició.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats i que anul·li tant l'aute de la Batllia, i totes les actuacions posteriors relatives a la seva situació personal, com el del Tribunal de Corts.

2.2. Argumentació del Tribunal de Corts

- El Tribunal de Corts confirma, en els seus considerants segon i tercer, el manteniment de la pròrroga de la presó provisional.

- Respecte del risc de sostracció a l'acció de la justícia, considera que s'ha d'atendre a la gravetat dels fets i a les penes incorregudes, així com a la situació personal de l'acusat.

- Les penes dels delictes que s'imputen al recurrent són realment greus, la qual cosa ja justifica el risc de fugida, sense que les seves circumstàncies personals hagin canviat des de la ratificació de la presó provisional, a la vegada que el fet que la seva parella sentimental es trobés al Principat en el moment de la detenció no abona un vincle amb el país, ja que no l'ha visitat al Centre Penitenciari, ni ha tornat al Principat.

- Quant al normal desenvolupament de la instrucció, el processat ha intentat interferir-hi, ja que va trucar a un tercer per tal que l'anés a veure a la presó i declarés que els diners els havia portat per gestió de patrimoni i no per fugir.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal inicia el seu escrit, tot recordant, que la manca de certa informació és comprensible, perquè les actuacions es troben sota secret sumarial, sense que això sigui un dèficit de motivació, conforme a la doctrina del Tribunal Constitucional (sentència del 15 de desembre del 2014, recaiguda en la causa 2014-29-RE).

- En relació amb les exigències per poder adoptar la pròrroga de la presó provisional, les penes dels delictes imputats són greus i, malgrat residir durant més de 20 anys al Principat, el recurrent és de nacionalitat francesa i té centres d'interessos econòmics fora d'Andorra, la seva mare resideix a França i la majoria dels seus contactes professionals són francesos. Consta també que va intentar transferir la totalitat dels seus actius a una entitat financera suïssa, la qual cosa evidencia la voluntat de fugir del país i la inviabilitat de l'extradició si marxa a França. Això significa que la presó provisional és l'única manera de mantenir la disponibilitat processal del recurrent.

- Respecte del risc de perjudicar la instrucció, el recurrent ha intentat interferir en el normal desenvolupament de la instrucció, com ressurt del testimoni de B., al qual va pressionar de forma directa. Aquesta conducta incrementa la percepció del risc en la recollida de proves i esdevé un factor determinant pel manteniment de la mesura cautelar.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. El cànon de constitucionalitat respecte de l'exigència de motivació i del dret a obtenir una decisió fonamentada ha estat explicitat en reiterades vegades per aquest Tribunal.

Així, ens hem pronunciat reiterades vegades sobre el deure de motivació (veg. per ex. la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, la sentència del 12 d'octubre del 2018,

recaiguda en la causa 2018-21-RE, i, la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE).

La doctrina del Tribunal Constitucional ha estat constant en destacar que el deure de motivar les resolucions judicials, no només present a l'article 10, sinó també a l'article 86.2 de la Constitució ("*2. En tot cas, les sentències seran motivades, fonamentades en l'ordenament jurídic i notificades fefaentment*"), deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència de la bona administració de justícia (veg. la sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaiguda en la causa García Ruiz c/ Espanya, GC núm. 30544/96, del 21 de gener de 1999, §26), alhora que requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts és aquell que possibilita que els tribunals superiors, els quals han de resoldre els recursos contra les resolucions judicials, puguin conèixer les raons en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva resolució.

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a les denegacions de justícia aquelles fonamentacions estàndards, esquelètiques o vagues (veg. la sentència recaiguda en la causa Georgiadis c/ Grècia, núm. 21522/93, del 29 de maig de 1997, §42-43, i la sentència recaiguda en la causa Higgins c/ França, núm. 134/1996/753/952, del 19 de febrer de 1998, §42-43).

3.3. Com a qüestió prèvia, cal recordar que l'adopció de la presó provisional ja va ser analitzada per la sentència d'aquest Tribunal del 17 de febrer del 2025 -causa 2024-84-RE-, en què es va constatar l'existència del secret de les actuacions, la notificació d'aquesta situació a la part recurrent i l'explicitació que en aquests supòsits, el bon fi de la instrucció justificava que el coneixement que es traslladava a la part investigada hagués de ser menor que en altres casos.

3.4. El cànon de constitucionalitat en matèria de l'obtenció d'una decisió fonamentada en Dret determina que el Tribunal Constitucional només pot considerar que s'ha produït aquest dèficit quan la resolució judicial dictada es fonamenta en arguments o en una valoració probatòria absurda, contrària a la lògica o a la raó o amb patents errades materials.

La sentència d'aquest Tribunal Constitucional del 19 d'abril del 2021 (2021-13 i 14-RE) determina que la interpretació de la llei correspon a la jurisdicció ordinària i que, en relació amb el dret a la

llibertat, ha de verificar que aquesta respecti l'equilibri essencial entre el dret fonamental a la llibertat i les restriccions legals (3.3).

Per ponderar aquest equilibri, aquest Tribunal Constitucional no pot endinsar-se en la valoració de la naturalesa i de la gravetat dels delictes que s'imputen al recurrent, perquè com ja vam indicar en la sentència d'aquest Tribunal del 26 de maig del 2020 (causa 2020-10-RE), aquesta anàlisi superaria la funció del recurs d'empara i podria entendre's com a un prejutjament.

3.5. De conformitat amb les coordenades anteriors, la interpretació i l'aplicació dels pressupòsits per a la pròrroga de la presó provisional corresponen a la jurisdicció ordinària, amb l'exigència que les restriccions a la llibertat han d'estar justificades i han de ser proporcionals. Així, en la sentència d'aquest Tribunal Constitucional del 26 de maig del 2010 -causa 2010-10-RE- vam establir: "*Per tant, el Tribunal Constitucional ha de considerar que l'equilibri entre el dret a la llibertat i la necessitat de la presó provisional en el marc de les disposicions del Codi de procediment penal, ha estat respectat i el dret reconegut a l'article 9 de la Constitució no ha estat vulnerat*".

I en les sentències posteriors del 3 del febrer del 2014 -causa 2013-31-RE i causa 2013-35-RE- vam exigir també el respecte al principi de proporcionalitat en l'aplicació de les normes penals referents a la presó provisional:

"*S'han d'examinar els fets d'aquesta causa tenint en compte la importància de la garantia d'aquest dret substancial que és el dret a la llibertat, per tal de saber si la interpretació i l'aplicació de les normes penals pertinents en aquest cas, han estat realitzades respectant el principi de proporcionalitat, és a dir, d'acord amb les finalitats constitucionals que justifiquen aquesta mesura i evitant sacrificis desproporcionats del dret a la llibertat personal*".

Des d'aquesta òptica, la pròrroga de la presó provisional requereix analitzar si el Tribunal de Corts ha interpretat i aplicat de manera proporcional la restricció que aquesta suposa a la llibertat personal, ateses les circumstàncies concurrents, i si aquesta interpretació i aplicació es pot considerar raonable, lògica i versemblant.

3.6. L'article 103 del Codi de procediment penal, en els seus apartats segon i sisè, possibilita l'adopció i la pròrroga de la presó provisional si es preveu que la persona processada es pugui sostraure a l'acció de la justícia i que la seva llibertat pugui perjudicar el desenvolupament de la instrucció.

En aquest sentit, la resolució del Tribunal de Corts aprecia, en primer terme, que els delictes que s'imputen al recurrent són greus, així com les penes que hi estan associades, i que, malgrat que el recurrent compti amb residència al Principat des de fa més de 20 anys, és de nacionalitat francesa, afegint que la parella, la mare i els seus clients es troben en el país veí, i destaca que va ordenar una transferència bancària de la majoria dels seus actius a una entitat financera suïssa.

Sense perjudici que el recurrent qüestioni la valoració que fa el Tribunal de Corts, i assenyali que no podria anar a França perquè té oberta una causa en aquell país i que afirmi que sí que té un arrelament al Principat, la interpretació de les seves circumstàncies personals en consonància amb els delictes imputats, les penes d'aquests i l'intent de traslladar, pocs dies abans de la seva detenció, la gran majoria dels seus actius a una entitat financera suïssa, permeten entendre com a raonable i lògica la consideració judicial que existeix, en aquest cas, un notable risc de fugida.

En segon terme, la conducta del recurrent de voler interferir en el desenvolupament de la instrucció mitjançant l'intent de modificar la declaració d'un testimoni no s'ha de valorar com pretén el recurrent, en el sentit d'indicar que aquesta actuació es va efectuar des de la presó i, per tant, romandre en ella, ho permetria, sinó que la interpretació efectuada pel Tribunal esdevé lògica i conforme a la raó. Així, allò que es valora és l'actuació i la conducta del recurrent que pretén interferir en la instrucció i, en concret, en els testimonis o en els coencausats.

3.7. En darrer terme, el recurrent impugna que el Tribunal de Corts ha desestimat la seva pretensió subsidiària d'arrest domiciliari monitoritzat sense contenir cap argumentació o motivació que ho sustenti.

Quant a l'exigència de la congruència, aquest Tribunal Constitucional ha establert en el seu aute del 26 de juliol del 2021, en la línia de la seva doctrina (causes 2019-16-RE, 2018-67-RE i 2016-12-RE, entre d'altres), que la congruència exigeix una correlació entre les pretensions de les parts i allò que es decideix en la resolució judicial, alhora que exposa que el deure de congruència no requereix un pronunciament sobre tots i cadascun dels arguments emprats per les parts. Així mateix, la desestimació pot ser tàcita, quan els arguments que recull la resolució judicial són incompatibles amb els de la part vençuda.

En aquest cas, el Tribunal de Corts, en el seu considerant quart decideix: "*Per tot el que s'ha exposat, escau la desestimació del recurs d'apel·lació, tant pel que fa a la petició principal, com a la subsidiària, d'arrest domiciliari amb control monitoritzat, el que comporta la íntegra confirmació de l'Aute recorregut, el qual no està mancat de motivació suficient, doncs una fonamentació jurídica concisa i en contra de les pretensions de l'avui apel·lant, no significa, ni comporta, inexistència d'argumentació*".

És clar que la pretensió ha estat refusada i, per tant, l'aute és congruent amb les peticions sol·licitades. No obstant això, la resolució judicial no conté cap aparell argumental que fonamenti la desestimació de la mesura d'arrest domiciliari monitoritzat, per la qual cosa la infracció del cànon constitucional de motivació és evident, de manera que el recurs d'empara ha de ser acollit en aquest darrer motiu.

3.8. L'estimació parcial del recurs d'empara justifica la no imposició de les costes processals -arg. article 92.4 a contrari de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar parcialment el recurs d'empara interposat per la representació processal del Sr. Guillaume Henri Laurent Giorza contra l'aute del 4 d'abril del 2025, dictat pel Tribunal de Corts.

2. Declarar que s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció, en el seu vessant del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en relació amb la manca de motivació de la desestimació de l'arrest domiciliari amb control monitoritzat.

3. Anul·lar l'aute del 4 d'abril del 2025, dictat pel Tribunal de Corts, i, retrotreure les actuacions per tal que, amb plenitud de jurisdicció, es pronunciï amb la corresponent motivació respecte de la petició d'arrest domiciliari monitoritzat.

4. No efectuar imposició de les costes processals d'aquest recurs.

5. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal del recurrent, a la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia, al Tribunal de Corts i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 14 de juliol del 2025.

Joan Manel Abril Campoy — President

Pere Pastor Vilanova — Vicepresident

Josep-D. Guàrdia Canela — Magistrat

Jean-Yves Caullet — Magistrat